מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות שישה אמצעים אומנותיים: דימוי, מטאפורה, האנשה, ניגוד, חזרה וסמל
- לתרגל ציטוט והסבר של תרומת האמצעי לטקסט
- לכתוב משפטים מקוריים הכוללים אמצעים אומנותיים

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – חלק א' – זיהוי אמצעים

1. ב – האנשה
2. א – מטאפורה
3. ג – דימוי
4. א – ניגוד
5. ב – חזרה
6. ג – סמל

חלק ב' – חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זה ההבדל העיקרי בין דימוי למטאפורה
2. לא נכון – מטאפורה היא השוואה ישירה בלי מילת דימוי
3. נכון – זו ההגדרה המדויקת של האנשה
4. לא נכון – חזרה היא אמצעי מכוון להדגשת רעיון או רגש
5. נכון – זו ההגדרה המדויקת של סמל

חלק ג' – חלק ג' – השלמת מילה

1. דימוי
2. מטאפורה
3. חזרה
4. סמל

חלק ד' – חלק ד' – התאמה

- 1 – ב (השוואה בעזרת מילה כמו 'כמו' או 'כאילו')
- 2 – ג (השוואה ישירה בלי מילת דימוי)
- 3 – ה (ייחוס תכונות אנושיות לדבר דומם)
- 4 – א (הצגת שני דברים מנוגדים זה לצד זה)
- 5 – ו (שימוש חוזר במילה או בביטוי להדגשה)
- 6 – ד (חפץ או דמות שמייצגים רעיון רחב)

חלק ה' – חלק ה' – ניתוח קצר

1. האנשה – השמיים מקבלים תכונה אנושית (בכי), מה שיוצר אווירה עצובה ומוסיף רגש לתיאור הגשם.

חלק ו' – חלק ו' – כתיבה יוצרת

1. לבדוק שיש שלושה משפטים מקוריים, שכל אמצעי מזוהה נכון ומתאים לשם שניתן לו, ושהמשפטים שלמים ותקניים.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דימוי משתמש במילת השוואה, מטאפורה לא
- דוגמה שבה מילה או ביטוי חוזרים להדגשה
- הסבר שסמל מייצג רעיון רחב יותר מעבר למשמעות המילולית

טיפים להפעלה:

- אפשר לקרוא את המשפטים בקול לפני המענה כדי לחדד את ההקשבה
- כדאי לעבור על חלק ד׳ (התאמה) במליאה לפני המעבר לכתיבה היוצרת
- בחלק הפתוח יש לבדוק זיהוי נכון + דוגמה מתאימה + הסבר קצר

דף תרגול: אמצעים אומנותיים בספרות

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד לזהות דימוי, מטאפורה, האנשה, ניגוד, חזרה וסמל במשפטים קצרים, ונכתוב משפטים משלנו.

📖 מילון קטן:

דימוי	השוואה בעזרת מילה כמו 'כמו' או 'כאילו'
מטאפורה	השוואה ישירה בלי מילת דימוי
האנשה	נתינת תכונות של בן אדם לדבר שאינו אדם
ניגוד	הצגת שני דברים הפוכים זה לצד זה
חזרה	שימוש חוזר במילה או בביטוי כדי להדגיש רעיון
סמל	חפץ או דמות שמייצגים רעיון גדול יותר

1 חלק א' – חלק א' – זיהוי אמצעים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזה אמצעי מופיע במשפט הזה?

א) דימוי ב) האנשה ג) ניגוד ד) סמל

2. איזה אמצעי מופיע במשפט הזה?

א) מטאפורה ב) דימוי ג) חזרה ד) ניגוד

3. איזה אמצעי מופיע במשפט הזה?

א) סמל ב) חזרה ג) דימוי ד) ניגוד

4. איזה אמצעי מופיע במשפט הזה?

א) ניגוד ב) דימוי ג) האנשה ד) סמל

5. איזה אמצעי מופיע במשפט הזה?

א) מטאפורה ב) חזרה ג) דימוי ד) ניגוד

6. מה הדגל הלבן מייצג?

א) דימוי ב) האנשה ג) סמל ד) ניגוד

2 חלק ב' – חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	דימוי משתמש במילת השוואה כמו 'כמו' או 'כאילו'.	☐	☐
2	מטאפורה תמיד כוללת את המילה 'כמו'.	☐	☐
3	האנשה היא נתינת תכונות אדם לדבר שאינו אדם.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
4	חזרה היא טעות כתיבה שיש להימנע ממנה.	☐	☐
5	סמל הוא חפץ או דמות שמייצגים רעיון רחב יותר.	☐	☐

3 חלק ג׳ – חלק ג׳ – השלמת מילה

השלימו את המילה החסרה.

1. הביטוי 'מהיר כברק' הוא דוגמה ל _____

2. המשפט 'הלב שלי נשבר לאלף רסיסים' הוא _____

3. שימוש חוזר במילה כדי להדגיש רעיון נקרא _____

4. חפץ שמייצג רעיון גדול יותר בסיפור נקרא _____

4 חלק ד׳ – חלק ד׳ – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דימוי	___	**א.** הצגת שני דברים מנוגדים זה לצד זה
2. מטאפורה	___	**ב.** השוואה בעזרת מילה כמו 'כמו' או 'כאילו'
3. האנשה	___	**ג.** השוואה ישירה בלי מילת דימוי
4. ניגוד	___	**ד.** חפץ או דמות שמייצגים רעיון רחב
5. חזרה	___	**ה.** ייחוס תכונות אנושיות לדבר דומם
6. סמל	___	**ו.** שימוש חוזר במילה או בביטוי להדגשה

5 חלק ה׳ – חלק ה׳ – ניתוח קצר

ענו בקצרה.

1. קראו: 'השמיים בכו כל הלילה'. אילו אמצעי מופיע כאן, ומה הוא תורם לאווירת הקטע?

6 חלק ו׳ – חלק ו׳ – כתיבה יוצרת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שלושה משפטים מקוריים על הנושא 'יום ראשון בבית הספר': משפט עם דימוי, משפט עם ניגוד ומשפט עם חזרה. סמנו ליד כל משפט את שם האמצעי.

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין דימוי למטאפורה?

תנו דוגמה משלכם לחזרה.

מה תפקידו של סמל בסיפור?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀